

**PREZYDENT
MIASTA RADOMIA**

K.0003.4.2017

Radom, dnia 17 sierpnia 2017 r.

**Pan Robert Fiszer
Radny Rady Miejskiej
w Radomiu**

W odpowiedzi na Pana interpelację z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie koncepcji dalszego funkcjonowania oraz projektu autorskiego Radomskiej Orkiestry Kameralnej złożonej przez P. Natalię Rogińską informuję, że zaprezentowana podczas naboru na dyrektora Radomskiej Orkiestry Kameralnej koncepcja dalszego funkcjonowania orkiestry autorstwa Pani Natalii Rogińskiej zawiera dość istotne zmiany organizacyjne i programowe. Zaznaczam, że w ocenie komisji była to najbardziej pełna, szczegółowa i twórcza z przedstawionych przez kandydatów koncepcji, gwarantująca rozwój Radomskiej Orkiestry Kameralnej.

W załączeniu pisemny projekt Pani Natalii Rogińskiej, przygotowany na potrzeby naboru.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Karol Semik
WICEPREZYDENT MIASTA

Do wiadomości:

Pan Dariusz Wójcik Przewodniczący Rady Miejskiej w Radomiu.

PREZYDENT MIASTA RADOMIA - RADOSŁAW WITKOWSKI

ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom, tel. 48 36 20 201 fax: 48 36 26 753, e-mail: prezydent@umradom.pl
www.radom.pl

KONCEPCJA ORGANIZACYJNA, PROGRAMOWA I FINANSOWA DLA RADOMSKIEJ ORKIESTRY KAMERALNEJ NA LATA 2017-2022

Autor: Natalia Rogińska
czerwiec 2017 roku

Według nowej koncepcji na lata 2017-2022 Radomska Orkiestra Kameralna powinna stać się prawdziwą wizytówką kulturalną miasta na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. W pracy mającej na celu wyznaczenie kierunków rozwoju instytucji wzięłam pod uwagę dynamikę zachodzących zmian społeczno - kulturowych. W związku z tymi zmianami konieczny jest wyjściowy audyt dotychczasowych schematów funkcjonowania ROK oraz badanie wykorzystania zasobów ludzkich. Istotnym elementem ewaluacji powinna być również bieżąca analiza zapotrzebowania kulturalnego społeczności miasta Radomia i jego okolic.

Niniejszy dokument przedstawia tylko wybrane propozycje działań, które mają pokazać kierunek proponowanych przeze mnie zmian. Przykłady te wytyczają ścieżkę kompleksowego podejścia do funkcjonowania Radomskiej Orkiestry Kameralnej. Pierwsze kroki, które powinny zostać podjęte, to gruntowna analiza stanu instytucji. Dopiero później może nastąpić odpowiedzialny i wartościowy proces tworzenia ostatecznej strategii oraz programu działania, dlatego też zaprezentowane w dalszej części założenia mogą ulec zmianie.

Główną misją orkiestry, zgodnie z jej statutem, jest upowszechnianie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb społeczeństwa w zakresie kultury muzycznej oraz umożliwianie mu aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym. Do zadań orkiestry należy, m.in. prowadzenie działalności koncertowej, edukacja muzyczna społeczeństwa, prowadzenie współpracy kulturalnej z zagranicą (zwłaszcza z miastami partnerskimi Organizatora), prowadzenie działalności wydawniczej (w szczególności tej związanej z utrwalaniem swojej działalności) oraz prowadzenie działalności impresaryjnej.

Będąc muzykiem ROK od 6 lat, potrafię właściwie ocenić wywiązywanie się orkiestry z jej celów statutowych. W mojej opinii w funkcjonowaniu tej instytucji kultury Miasta Radomia wiele aspektów należałoby naprawić. W celu stworzenia odpowiedniej strategii rozwoju niezbędna będzie **analiza SWOT**, czyli analiza słabych i mocnych stron instytucji Radomskiej Orkiestry Kameralnej.

NR

ANALIZA SWOT

*mocne strony - cechy wyróżniające w pozytywny sposób orkiestrę

*słabe strony - braki orkiestry; błędy wynikające z niewłaściwego zarządzania

*szanse - czynniki służące rozwojowi orkiestry, wzmocnieniu jej pozycji w otoczeniu

*zagrożenia - czynniki utrudniające rozwój

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
znakomici muzycy wchodzący w skład orkiestry	program koncertów często dobierany w nieodpowiedni sposób, nie uwzględniający zainteresowań słuchaczy
wydane płyty o wysokiej jakości artystycznej	przestarzała strona internetowa
stała publiczność - lokalni melomani	nieefektywnie funkcjonująca działalność informacyjno-impresaryjna w portalach społecznościowych
pozytywne nastawienie pracowników do zmian i nowości	współpraca z ograniczoną ilością mediów publicznych
odpowiednie godziny otwarcia, ilość pracowników pozwala np. na sprzedaż biletów w optymalnych godzinach	braki techniczne, w szczególności: słaba akustyka sali koncertowej, fatalny stan podłogi na scenie sali koncertowej, zły stan toalet oraz niedostosowanie tych pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych, nieestetyczne i zagrażające zdrowiu pozostałości po dawnych zaciekach w foyer (grzyby, pleśnie), nieodpowiedni i przestarzały sprzęt nagłośnieniowy, słabe oświetlenie sceniczne, brak klimatyzacji oraz efektywnego ogrzewania
chęć pracowników do rozwoju	niewystarczające wykształcenie niektórych pracowników administracyjnych - brak odpowiednich szkoleń
sprzedaż biletów za pośrednictwem internetu	nieatrakcyjne i przestarzałe formy scenografii podczas koncertów
	nieodpowiednie dostosowanie programu koncertów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (wielokrotnie zgłaszane przez nauczycieli i pracowników przedszkoli), zbyt sztywna i poważna formuła prowadzenia tych koncertów
	garderoby niedostosowane do potrzeb artystów
	współpraca z artystami (dyrygentami, solistami) o niewystarczającym poziomie artystycznym, jednocześnie generującymi zbyt wysokie koszty

NRB

SZANSE	ZAGROŻENIA
współpraca z instytucjami kultury Miasta Radomia oraz z miastami partnerskimi	utrudnienia w organizacji niektórych imprez ze względu na ograniczenia techniczne
możliwość podnoszenia kwalifikacji pracowników, min. szkolenia dla pracowników administracji, kursy dla akustyka i realizatora oświetlenia, szkolenie dla artysty plastyka-scenografa w dziedzinie tworzenia nowoczesnych wizualizacji	zniechęcenie publiczności, w szczególności młodych słuchaczy poprzez oferowanie muzyki zbyt trudnej w odbiorze, w efekcie - utrata odbiorców
zmiana metod pracy - zwiększenie roli pomysłów pracowników, np. poprzez utworzenie Rady Artystycznej, która oprócz statusu doradczego miałyby realny wpływ na projekt sezonu artystycznego	zerwanie ciągłości kulturowej, w tym zmiana systemu wartości pomiędzy pokoleniami
dofinansowania z MKiDN i z UE, itp.	niestabilność przepisów prawa
staże z Urzędu Pracy i z projektów unijnych	nieskuteczna promocja działań ROK
reorganizacja pracy poprzez odpowiedni podział obowiązków	
pozyskanie nowych sponsorów	
wypracowanie strategii promocji i dobrych relacji z mediami	
współpraca ze znakomitymi artystami polskimi i zagranicznymi przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów ich występów, dzięki wykorzystaniu kontaktów dyrektora i muzyków ROK	
możliwość organizowania koncertów w plenerze - przyciąganie nowych odbiorców kultury	

Podczas formułowania priorytetów działania uwzględnione zostały wyniki **analizy SWOT**.

NAR

ORGANIZACJA PRACY, FINANSE I PROGRAM

Schemat organizacyjny funkcjonowania Radomskiej Orkiestry Kameralnej opierałby się na dotychczasowym modelu pracy, zmodyfikowanym w celu optymalizacji realizowania jej celów i zamierzeń, tak, aby wyjść naprzeciw nowoczesnym standardom. Należy tu dodać, że autorytarny wręcz system zarządzania instytucją powinien zostać zastąpiony przez współpracę na linii dyrektor - pracownicy. Przedmiotowy stosunek do pracowników jest reliktem anachronicznego już w Europie postrzegania roli dyrektora naczelnego i artystycznego instytucji muzycznej, jako demiurga, jedyne go twórcę profilu artystycznego zespołu, ignorującego głos muzyków orkiestry.

Niezbędne dla prawidłowego rozwoju instytucji jest powołanie **Rady Artystycznej** orkiestry, będącej jednak nie tylko organem doradczym - jak zdecydował dotychczasowy dyrektor ROK pod koniec swojej kadencji, ale mającym uprawnienia decyzyjności. Rada artystyczna orkiestry powinna de facto przejąć rolę dyrektora artystycznego. Muzycy wchodzący w skład orkiestry to znakomici instrumentalіści, mający ogromne doświadczenie w branży muzycznej i olbrzymią bazę kontaktów artystycznych, z których to należałoby umiejętnie skorzystać. Sezony artystyczne powinny być planowane z uwzględnieniem propozycji muzyków; dopracowywane na zasadzie współpracy członków orkiestry oraz dyrektora. Jak powszechnie wiadomo, znacznie łatwiej jest stworzyć produkt o wysokiej jakości zespołowi profesjonalistów, niż jednej osobie.

Ilość etatów w ROK jest wystarczająca, należy jedynie dokonać racjonalnego podziału obowiązków pracowników. Pracownicy biurowi, administracyjni oraz porządkowi potrzebują odpowiednich wytycznych do prawidłowego wykonywania swoich obowiązków. Niezbędne do tego jest stworzenie przejrzystych instrukcji dotyczących każdego stanowiska pracy. Reorganizacji wymagają następujące dziedziny:

- public relations, promocja
- księgowość i kadry (niezbędne odpowiednie szkolenia)
- współpraca z innymi ośrodkami kultury
- dofinansowania z UE i programów MKiDN
- scenografia, tworzenie plakatów
- prace porządkowe na terenie instytucji

Jedną z kluczowych zmian, jakie należałoby wprowadzić do funkcjonowania ROK jest **sposób promocji** tej instytucji. Nowoczesna strona internetowa ożywiłaby z pewnością wizerunek orkiestry, ukazując jej oblicze - młody, prężnie działający zespół, będący dumą i wizytówką miasta. Interaktywna, multimedialna strona, z czytelnym portfolio pracowników, z krótkimi kadrami i filmikami z prób, pokazującymi muzyków podczas pracy nad materiałem to tylko kilka propozycji zmian. Dodatkowo konieczne jest zreorganizowanie funpage orkiestry na portalu Facebook. Prowadzenie profilu powinno

NR

angażować lokalną społeczność do czynnego śledzenia działalności orkiestry, a nie ograniczać się jedynie do publikowania zapowiedzi koncertów. O tym, że promocja na tym najpopularniejszym portalu społecznościowym pozostawia wiele do życzenia może świadczyć choćby fakt, iż ROK na Facebooku „lubi” raptem 949 osób. To zdecydowanie za mało w mieście, które liczy ponad 200 000 mieszkańców! Modyfikacji wymaga również kwestia tworzenia przyciągających uwagę plakatów - i tu warto zainspirować się „modą” ze świata. Plakaty oparte na zdjęciach poszczególnym muzyków ROK! Każdy z instrumentalistów zostałby „twarzą” orkiestry - i nie myślę tu bynajmniej o nudnych zdjęciach w formalnych strojach. Obecnie znakomitym trendem są sesje fotograficzne artystów w niecodziennych miejscach (często w opuszczonych budynkach - to ciekawe tła dla fotografii) lub też w charakterystycznych miejscach dla danego miasta. Dodając do tego luźne pozy modeli, często w ruchu, oraz prywatny, „zakulisowy” ubiór tworzymy fantazyjny efekt.

Na drodze do rozwoju Radomskiej Orkiestry Kameralnej są również pewne **braki techniczne**. Sala koncertowa przy odpowiedniej modyfikacji mogłaby zyskać optymalne walory akustyczne; podłoga na scenie wymaga remontu (np. cyklizowanie, zabezpieczenie poprzez lakierowanie czy też malowanie); garderoby należałoby dostosować do dzisiejszych standardów (m.in. pomijając względy estetyczne - niezbędne jest odpowiednie wyciszenie garderoby solistów, znajdującej się obok sceny, aby mogli swobodnie przygotowywać się do występu nie będąc słyszalni dla publiczności). Toalety przeznaczone dla publiczności są niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych; ich wygląd i funkcjonalność również nie świadczą dobrze o instytucji kultury. Poważnym i pilnym zadaniem jest także pozbycie się pozostałości zacieków w foyer naprzeciwko wejścia do sali koncertowej - obecność groźnych dla zdrowia grzybów i pleśni może powodować alergie, a długotrwałe przebywanie w takim miejscu może skutkować poważniejszymi chorobami. Względy estetyczne również nie pozostają w tym przypadku bez znaczenia. Niezmiernie ważne jest odpowiednie wyposażenie orkiestry w nowoczesny sprzęt - oświetlenie i nagłośnienie. Czynnikiem utrudniającym pracę muzykom i mającym wpływ na odbiór koncertów przez słuchaczy jest brak klimatyzacji, niezwykle dokuczliwy podczas koncertów w sezonie letnim, a także brak optymalnie funkcjonującego ogrzewania w zimie (niejednokrotnie orkiestra siadała do pracy, gdy na sali temperatura osiągała ok. 15-16 st Celsjusza).

Należy również zdecydowanie częściej korzystać z sali koncertowej Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu. Znakomita akustyka i piękne, estetyczne wnętrze, z niezbędnym zapleczem to ogromne walory tego miejsca, a sala niestety rzadko jest wynajmowana na koncerty orkiestry - to niewykorzystana dotąd w pełni możliwość. Zarówno dla publiczności, jak i dla orkiestry to z pewnością bardzo atrakcyjna opcja pozwalająca zbliżyć do siebie orkiestrę ze środowiskiem szkoły.

NR

Doskonałą okazją dla promowania orkiestry w mieście są także **koncerty w plenerze** - trzeba wyjść z muzyką do słuchaczy, aby zainteresować ich działaniami zespołu. W Radomiu nie brakuje miejsc, w których można zaproponować publiczności koncert poza salami koncertowymi - muszla w Parku Kościuszki, czy też scena ustawiona np. na deptaku, placu przed Teatrem Powszechnym, na terenie Zalewu Borki, itp. Jako dyrektor Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury w Margoninie organizowałam wiele wydarzeń kulturalnych na plaży miejskiej nad Jeziorem Margonińskim, a także w innych miejscach na terenie gminy i mam doświadczenie w planowaniu i realizowaniu tego typu przedsięwzięć. Znakomitym miejscem na koncerty ROK są także kościoły - posiadają często bardzo dobrą akustykę, a odpowiednio dostosowany program przyciągałby słuchaczy, min. muzyka oratoryjna. W mojej opinii warto również zorganizować **koncert w Galerii Słonecznej** - to z całą pewnością byłby ważny krok w kierunku promocji orkiestry i jej wyjścia naprzeciw oczekiwaniom społeczności.

Radomska Orkiestra Kameralna powinna koncertować również poza miastem, w którym mieści się jej siedziba. Organizacja występów na zasadzie wymiany pomiędzy instytucjami to ogromna szansa na promocję orkiestry w kraju i za granicą. Należy zadbać o kontakt z zespołami, działającymi np. w **miastach partnerskich** Radomia, min. Magdeburg Philharmonic Orchestra, State Opera Stara Zagora, Filarmonica "Paul Constantinescu" Ploiești. To spowodowałoby otwarcie nowych możliwości, dotąd pomijanych.

Istotną kwestią wymagającą modernizacji są poranne piątkowe **koncerty edukacyjne** dla dzieci i młodzieży oraz uczestników warsztatów terapii zajęciowej. To znakomity pomysł na zapoznawanie tej grupy społecznej z muzyką i wychowywanie nowego pokolenia ludzi otwartych na kulturę, jednak jego realizacja pozostawia wiele do życzenia. Program koncertów wykracza często poza granice percepcji młodych ludzi; jest niewłaściwie dobrany, a sposób prowadzenia tych spotkań jest sztywny i zbyt poważny. Zmiana koncepcji konferansjera na bardziej przystępną formę kontaktu ze słuchaczami oraz odpowiedni dobór repertuaru rozwiązałyby tę kwestię. Edukacja społeczeństwa już od najmłodszych lat to klucz do sukcesu na przyszłość, ale edukację tę należy prowadzić rozważnie, aby nie zniechęcić młodych ludzi do obcowania z kulturą.

Bardzo ważnym, a dotąd niewykorzystywanym elementem usprawnienia pracy instytucji ROK jest korzystanie z organizowanych przez Urząd Pracy oraz UE **staży zawodowych**. Pozwoliłoby to odciążyć pracowników biurowych i porządkowych w pracy, np. przy obsłudze imprez zleconych przez instytucje zewnętrzne, agencje, etc. nie generując przy tym dodatkowych kosztów.

Przy omawianiu koncepcji organizacyjnej instytucji oczywiście należy pamiętać, że przy Radomskiej Orkiestrze Kameralnej działają komórki, które warto nadal wspierać w ich rozwoju. Teatr „Proscenium” oraz Chór Filharmoniczny to bardzo ważne inicjatywy społeczne, zasługujące na poparcie dla ich działalności i kreatywności.

Orkiestra funkcjonuje dzięki **dotacji Organizatora**, wspierającego instytucję kultury poprzez zapewnianie warunków i środków niezbędnych do prowadzenia przez nią działalności artystycznej. Należy przy tym pamiętać, że z założenia kultura nie jest po to, żeby na siebie zarabiać. To działalność misyjna, która ma na celu rozwój społeczeństwa. Efektem jest dzieło artystyczne, które obarczone kompromisem byłoby nieautentyczne. Produkcja i dystrybucja dóbr kultury jest procesem niezwykle kosztownym i zazwyczaj deficytowym, a wszelkie próby podniesienia wydajności pracy np. metodą cięcia kosztów wiążą się z obniżeniem jakości czy poziomu produktu końcowego. A przecież kultura, **jako podstawowy czynnik rozwoju społecznego:**

- kreuje potencjał intelektualny regionów, budując kapitał ludzki
- tworzy społeczeństwo świadome, kierujące się normami etycznymi, otwarte poprzez popularyzację różnorodności kulturowej
- przeciwdziała patologiom społecznym
- jest spoiwem integracji społecznej
- jest treścią tożsamości narodowej
- pielęgnuje lokalne więzi
- jest bazą nawiązywania współpracy i komunikacji międzyludzkiej
- realizuje założenia polityki równouprawnienia płci, równości rasowej i solidarności społecznej
- pomaga przywracać osoby upośledzone i inwalidów do życia społecznego i zawodowego
- zmniejsza dysproporcje rozwoju osobowego obywateli
- jest jedną z form i wymiarów awansu społecznego.

Organy centralne takie jak m.in. Minister Kultury, Minister Edukacji Narodowej i Sportu, Minister Spraw Zagranicznych, a także jednostki samorządu terytorialnego realizują konstytucyjne obowiązki państwa w sferze kultury poprzez prowadzenie instytucji kultury (organów nadzorujących), bądź współfinansując działalność kulturalną instytucji kultury i innych organizacji kulturalnych.

Instytucja kulturalna może jednak osiągać **przychody własne** w taki sposób, jak działa to w Radomskiej Orkiestrze Kameralnej, np. ze sprzedaży biletów, z działalności polegającej m.in. na organizacji imprez zleconych czy wynajmowaniu pomieszczeń; instytucja otrzymuje także wpływy od sponsorów. W związku z tym całościowy budżet orkiestry jest niemały i powinien być wystarczający dla działalności ROK. Zależy to jednak od **racjonalnej polityki finansowej** zarządzającego instytucją kultury. Wbrew wszelkim pozorom dla uzyskania wysokiego poziomu artystycznego organizowanych przedsięwzięć nie jest niezbędne zapraszanie do współpracy muzyków drogich, często generujących koszty niewspółmierne do prezentowanej przez nich jakości. „Oszczędnie” nie zawsze znaczy „gorzej”. Oczywiście ważne jest, aby zapraszać do Radomia artystów z tzw. wysokiej półki, ale nie może się to odbywać ze szkodą dla całej instytucji. Poza tym na organizację koncertu z udziałem swego rodzaju „gwiazdy” muzyki poważnej istnieje zawsze bardzo realna szansa pozyskania dodatkowych środków od kolejnych sponsorów, chcących wspierać prestiżowe wydarzenia kulturalne.

Dodatkowych oszczędności można szukać również dzięki umiejętnemu doborowi programu artystycznego. Ten wątek rozwinę nieco później w koncepcji programowej ROK, jednak motyw finansowy tego rozwiązania pragnę poruszyć w tym miejscu. Po pierwsze - przystępniejszy i lepiej dobrany repertuar to sprawa łącząca się bezpośrednio ze sprzedażą większej ilości biletów. Ale równie istotną kwestią jest tradycja zatrudniania w ROK na każdy koncert dyrygenta. Otóż powszechnie stosowaną praktyką w Polsce i na świecie są **występy orkiestr kameralnych bez udziału dyrygenta**. Współpracowałam z tego typu zespołami (m.in. orkiestra Wratislavia, Leopoldinum, Radiowa Filharmonia New Art) i nasze występy zazwyczaj były prowadzone przez koncertmistrza lub solistę „od pulpitu”. Dyrygent jest raczej rzadkością na koncertach orkiestr kameralnych, chyba, że repertuar jest niezwykle wymagający lub też program wymaga doangażowania dodatkowych instrumentalistów. Radomska Orkiestra Kameralna jest zespołem bardzo dobrze wewnątrznie zgranym; muzycy dzięki wieloletniej współpracy świetnie wyczuwają wzajemne dążenia frazowe i doskonale sprawdzają się grając do koncertmistrza czy solisty. Muszę tu nadmienić, że niejednokrotnie pracując z dyrygentem o słabym poziomie technicznym, instrumentalisci ROK instynktownie przestawali zwracać uwagę na dzierżącego batutę i grali kierując się sugestiami koncertmistrza. Sytuacja taka zdarzyła się wielokrotnie podczas mojej 6-letniej pracy w tej orkiestrze. Dyrygenta z powodzeniem może zastąpić solista - rezydent, który zapraszany w danym sezonie kilkakrotnie będzie odpowiedzialny za utrzymanie poziomu artystycznego orkiestry. Miało by to pozytywny wpływ na rozwój artystyczny orkiestry i byłoby bardzo korzystne finansowo.

Aby poszerzyć możliwości finansowe ROK niezbędne jest pozyskiwanie **dodatkowych środków** m.in. z MKiDN oraz z UE. Niezwykle pomocna może być również współpraca z MSZ, ponieważ wśród priorytetów Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej jest obecnie rozpowszechnianie polskiej kultury, nauki i edukacji. We współpracy z Instytutami Polskimi, Ambasadami i Konsulatami Generalnymi, dba on o zapewnienie obecności polskich twórców i artystów w najważniejszych wydarzeniach kulturalnych na całym świecie. Negocjuje umowy międzynarodowe obejmujące współpracę w zakresie kultury i edukacji oraz wymiany młodzieży. Współpracuje z zagranicznymi i krajowymi instytucjami, ośrodkami opiniotwórczymi, organizacjami pozarządowymi oraz mediami za granicą.

Rok 2018 będzie bardzo ważnym czasem dla Polski, ponieważ w listopadzie przypada 100 rocznica odzyskania niepodległości przez nasz kraj. Rząd przyjął niedawno uchwałę ws. ustanowienia wieloletniego programu "Niepodległa" na lata 2017-2021. Program przygotowało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Budżet „Niepodległej” wynosi ok. 200 mln zł; z niego mają być finansowane tzw. projekty miękkie - wydarzenia, eventy, obchody. Wybrane wydarzenia kulturalne mają stanowić „żywe” upamiętnienie rocznicy. Pośród nich znajdują się przedsięwzięcia wystawiennicze, filmowe, muzyczne czy badawcze. Jednym z kluczowych celów programu, obok

organizowania obchodów na terenie kraju jest upowszechnianie za granicą wizerunku Polski budowanego na systemie wartości wyróżniających naszą tożsamość narodową. Koordynatorem i realizatorem tego programu został Instytut Adama Mickiewicza. Program będzie działał na dwóch płaszczyznach - realizując przedsięwzięcia własne bądź prowadzone we współpracy z instytucjami kultury poza granicami Polski w partnerstwie z instytucją zagraniczną. W ramach tego priorytetu wybrano siedem ścieżek tematycznych obchodów, m.in. „Ignacy Jan Paderewski - ikona niepodległości”, co stwarza wiele możliwości ze względu na fakt, iż polityk ten był również znanym i cenionym kompozytorem. W ramach „Niepodległej” warto stworzyć program edukacji kulturalno - historycznej, np. poczynając od Chopina, poprzez Lipińskiego, Karłowicza, na Paderewskim kończąc. W program warto również wpleść odpowiednio zaaranżowane pieśni powstańcze. W ramach działalności związanej z obchodami 100-lecia warto zaplanować nie tylko koncerty, ale również nagranie płyty z muzyką polską, która promowałaby naszą narodową muzykę w wykonaniu ROK na arenie międzynarodowej.

Co roku MKiDN ogłasza nabory na przeróżne programy dofinansowań działalności kulturalnej. Ich śledzenie pozwoli ROK na kolejne szanse grantów na organizację wydarzeń artystycznych. Również Unia Europejska wspiera co roku instytucje kultury - można starać się o dofinansowania związane ze zwiększaniem dostępu do zasobów kultury. Wsparcie można uzyskać m.in. na rozbudowę i modernizację instytucji kultury i edukacji artystycznej (pod warunkiem, że będzie to służyło poszerzeniu działalności kulturalnej), zakup wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym edukacji artystycznej. Wsparcie jest dostępne w Programie Infrastruktura i Środowisko oraz programie regionalnym województwa. O takie środki mogą się starać bezpośrednio miasta i gminy, bądź instytucje kultury przez nie prowadzone. Dla Radomskiej Orkiestry Kameralnej to wyjątkowo ważne programy, ze względu na braki techniczne i potrzeby modernizacji, wymienione w analizie SWOT.

Warto także rozważyć pomysł założenia Stowarzyszenia lub Fundacji, działającej przy Radomskiej Orkiestrze Kameralnej, ponieważ takie działanie mogłoby znacznie rozszerzyć zakres możliwych dotacji. Obecnie wiele instytucji kultury decyduje się na takie rozwiązanie, organizując dzięki dodatkowym funduszom ciekawe przedsięwzięcia, wyjazdy, szkolenia, itp.

Istotnym elementem modernizacji działania ROK jest **odpowiedni dobór programu artystycznego**. Należy zadbać o zrównoważoną edukację kulturalną, tak, aby nie oferować publiczności repertuaru zbyt „ciężkiego”, jednocześnie starając się wypełnić ważną misję dydaktyczną instytucji kultury. Moja propozycja programowa na najbliższe 5 lat dla orkiestry przedstawia się następująco:

1. KONCERTY PRZEKROJOWE Z UWZGLĘDNIONĄ ZASADĄ „HIT NA KAŻDYM KONCERCIE”

Edukacja muzyczna poprzez proponowanie słuchaczom utworów z różnych epok - barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka filmowa. Podczas każdego koncertu publiczność słyszy co najmniej jedną bardzo znaną kompozycję z gatunku muzyki poważnej. Przechodząc w repertuarze chronologicznie przez poszczególne epoki, publiczność może łatwo wyłapać różnice pomiędzy tymi utworami - funkcja edukacyjna. Przy tej okazji warto również zaproponować słuchaczom rozrywkowe aranżacje muzyki klasycznej - popularny obecnie classical crossover.

2. KONCERTY TEMATYCZNE

Skupiające się na danej dziedzinie, np. ludowe, taneczne lub też na twórczości kompozytorów wybranego kraju - **cykl koncertów pt. „Muzyczna podróż”**, np. koncert polski, hiszpański, rosyjski, niemiecki, francuski, itd. Ukazanie cech wspólnych utworów z danego regionu, ale też ich różnic - inspiracje kompozytorów muzyką świata i sposób ich ukazania.

3. CYKL KONCERTÓW PT. „POZNAJ SWOJĄ ORKIESTRĘ”

Niezwykle interesujące dla słuchaczy z Radomia jest pokazanie naszych instrumentalistów, tworzących brzmienie ROK. Obecnie bardzo często spotykany trend na całym świecie, przybliżający publiczności każdego z muzyków z osobna. Nasi artyści, pracujący na co dzień w orkiestrze to instrumentalisci wysokiej klasy i warto dać im szansę zaprezentowania się w solowym programie. Istnieje wiele wspaniałych utworów znanych klasyków, jak A. Vivaldi czy J. S. Bach, którzy tworzyli wdzięczne i miłe dla ucha koncerty na dwoje, troje, czworo skrzypiec, a także utwory na inne instrumenty koncertujące. Muzycy ROK mogliby sami dobierać sobie repertuar, w którym najkorzystniej się prezentują, zdradzając przy tym słuchaczom kierunek swoich zainteresowań muzycznych. Tu możemy spodziewać się także ciekawych niespodzianek - nie tylko bowiem muzyka poważna jest dziedziną lubianą przez instrumentalistów ROK!

NR

4. KONCERTY OKAZJONALNE

Inspirowane przeróżnymi świętami, np. wyżej wspomniane Odzyskanie Niepodległości przez Polskę, koncert zaduszkowy, koncert kolęd (można zorganizować go w kościele), koncert z okazji dnia św. Patryka (z doskonale obecnie prosperującą na rynku muzyką irlandzką czy też ogólnie - muzyką celtycką, koncert połączony z pokazami tańca i stepowania), koncert wielkanocny (w programie może znaleźć się choćby Oratorium na Wielkanoc J.S.Bacha), „Muzyczny Szabat” (Radom to miasto zamieszkiwane przed wojną w znacznym procencie przez Żydów, a jeden z muzyków ROK wykonuje muzykę żydowską i jest związany z tym środowiskiem; byłaby to także okazja do współpracy z Resursą Obywatelską, która organizuje wydarzenia związane z Judaizmem) oraz koncerty w ramach ważnych wydarzeń, odbywających się w mieście, np. otwarcie hali i stadionu przy ul. Struga (możliwy projekt z występem akrobatów na wielkiej scenie do muzyki filmowej wykonywanej na żywo - spektakularna propozycja, z ogromną szansą na sfinansowanie wydarzenia przez sponsorów), koncerty na specjalne życzenie Rady Miasta i Prezydenta Miasta Radomia (podczas ważnych uroczystości), koncerty w ciekawych miejscach, m.in. w „Elektrowni”, w Galerii Słonecznej, w muszli koncertowej w parku Kościuszki, itd.

5. KONCERTY MONOGRAFICZNE

Przedstawiające twórczość wybranych kompozytorów, np. koncert z muzyką E. Griega, D. Szostakowicza, J.S. Bacha, J. Haydna, L. van Beethovena, F. Schuberta, A. Dworzaka, J. F. Haendla, M. Karłowicza, A. Vivaldiego, A. Piazzolli itd. z zastrzeżeniem, że podczas koncertu należy wykonać co najmniej jedno dzieło bezsprzecznie znane i lubiane.

6. FAMILIJNY PORANEK

Cykl koncertów inspirowany najnowszymi trendami. Koncert odbywałby się w sobotę rano (proponowana godzina 11:00), a repertuar składałby się z wybranych utworów przygotowanych na wieczorny koncert. Czas takiego koncertu to ok.30-40 minut. Tego typu propozycja to ukłon w stronę połączenia międzypokoleniowego. Atrakcyjne cenowo bilety dla rodzin.

7. WIDOWISKA MULTIMEDIALNE

Połączenie dziedzin sztuki takich jak: światło - wizualizacje, taniec, teatr/akrobaci/kuglarze, film i muzyka. Posiadam wiele kontaktów w środowisku teatralnym, filmowym (np. wśród twórców niezwykłych, edukacyjno - historycznych „kreskówek”), wśród tancerzy, akrobatów, artystów cyrkowych, itp. Przy współpracy z łódzką Szkołą Filmową można zaprezentować publiczności radomskiej koncerty z muzyką na

żywo do tzw. etiud filmowych (krótkie filmy studentów, niejednokrotnie o wysokich walorach artystycznych, zdobywające nieraz laury na festiwalach filmowych). Muzykę do etiud mogą stworzyć studenci kompozycji z polskich akademii muzycznych - to często niedoceniani autorzy, których utwory są ciekawsze i przystępniejsze niż propozycje „uznanych” współczesnych kompozytorów (wynika to choćby z prostego faktu, że „znane nazwiska” mogą stworzyć cokolwiek - i tak utwór się „sprzeda”, bo krytyka muzyczna rzadko odważy się na niepoehlebne opinie).

8. MIĘDZYNARODOWA AKADEMIA DYRYGENTÓW

To wydarzenie wpisało się już na stałe w program artystyczny ROK, ale wymaga sporej modyfikacji. Założenia kursu są słuszne, jednak w praktyce warsztaty prezentują się już gorzej. W opinii muzyków ROK jest to wydarzenie o niskim poziomie artystycznym - kosztowny kurs (z którego większość przychodu lokuje się na koncie fundacji brytyjskiej Classic Concert Trust, będącej współorganizatorem tego przedsięwzięcia), prowadzony przez nie najlepszego wykładowcę. Mając bezpośredni kontakt z uczestnikami członkowie orkiestry słyszeli nieraz opinie, że młodzi dyrygenci przyjeżdżają na Akademię nie dla wykładowcy, ale ze względu na możliwość pracy z orkiestrą. Na zasadzie „burzy mózgów” muzycy ROK wymyślili wspólnie nową, niezwykle ciekawą propozycję. Akademia Dyrygentów prowadzona..... przez orkiestrę! Po próbie, poprowadzonej przez danego uczestnika warsztatów, następowaloby jego spotkanie z przedstawicielami poszczególnych sekcji orkiestry i szczegółowe omówienie wszystkich aspektów jego pracy nad materiałem. Młodzi dyrygenci, biorący udział w kursie, mają na co dzień kontakt ze swoimi profesorami i to, czego najbardziej oczekują od Akademii Dyrygentów to praca z muzykami orkiestrowymi. A w ramach nagrody motywacyjnej, najlepszy uczestnik warsztatów (wyłoniony poprzez głosowanie w zespole) otrzymywałby zaproszenie do poprowadzenia jednego z koncertów w sezonie artystycznym. Taki sposób poprowadzenia tego wydarzenia byłby ewenementem na skalę światową! Do tego dodać należy istotny fakt - nie ma potrzeby współorganizowania tej imprezy z żadną dodatkową instytucją, więc przychody z całego przedsięwzięcia zasililyby budżet ROK. W mojej opinii to sprawa warta gruntownego rozpatrzenia.

Podsumowując pragnę jeszcze dodać, że ważne jest, aby proponować słuchaczom także koncerty bez udziału solistów. Twórczość kameralna jest tak bogata, a ROK prezentuje tak świetny poziom, że warto pokusić się czasem o koncerty samej orkiestry. Publiczności nie przyciągają zazwyczaj „nazwiska” z plakatów (często nieznane), ale repertuar. I w mojej opinii to właśnie jest kluczem do sukcesu.

Propozycję programu artystycznego orkiestry można także powiązać z **wystawami dzieł studentów ASP** (np. z Warszawy czy z Łodzi), połączonych tematycznie z danym koncertem. Podczas przerwy w koncercie publiczność miałaby okazję zapoznać się z twórczością młodych, zdolnych malarzy, plastyków i rzeźbiarzy. Innowacyjnym pomysłem na zachęcenie słuchaczy do uczestnictwa w kolejnych koncertach ROK jest muzyczna ich **zapowiedź poprzez bisy**. Krótkie, atrakcyjne prezentacje fragmentów utworów, planowanych na następny koncert to doskonała możliwość przyciągnięcia słuchaczy. W połączeniu ze zmianą repertuaru na przystępniejszy niż dotychczas bywał, zapewni to orkiestrze liczniejszą rzeszę odbiorców.

Pozostając przy temacie odbiorców, uważam, że należałoby przeprowadzać **ankiety** wśród publiczności orkiestry, aby poznać zdanie społeczności dotyczące doboru programu artystycznego. Przekazywanie inicjatywy obywatelom ma dwie ogromne zalety - pierwsza to budowanie wśród słuchaczy poczucia, że ktoś liczy się z ich opinią, z czym w prostej linii łączy się większe zainteresowanie działalnością instytucji. Druga korzyść, wynikająca z ankiety to możliwość lepszego doboru repertuaru, aby sprostać oczekiwaniom odbiorców. Podobne ankiety, przeprowadzone w szkołach, zachęciłyby młodych słuchaczy do uczestnictwa w koncertach ROK.

W temacie programu artystycznego pragnę dodać jeszcze istotne elementy, które zasługują na omówienie. Dobrą tradycją ROK jest organizowanie akcji charytatywnych podczas koncertów, np. aukcja bombek malowanych przez znanych Radomian. Rolą instytucji kultury jest budowanie pozytywnych wzorców zachowań społecznych i taką rolę z pewnością spełnia inicjowanie działań filantropijnych. Należy w miarę możliwości rozszerzać tę dziedzinę aktywności.

Od roku 1997 Radomska Orkiestra Kameralna jest organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Kwartetów Smyczkowych. To inicjatywa, która wpisała się doskonale w życie miasta i jak najbardziej warta jest kontynuacji. Sprawą do rozważenia i skonsultowania z Władzami Miasta jest bez wątpienia kwestia Konkursu Kompozytorskiego Arboretum. Konkurs, mający zasięg międzynarodowy z pewnością przyczynia się do promocji miasta, natomiast zainteresowanie lokalnej społeczności tym wydarzeniem jest raczej znikome. Utwory finałowe konkursu są zazwyczaj trudne w odbiorze dla słuchaczy, wydarzenie to przyciąga jednak do Radomia sporo słuchaczy z całego kraju, a nawet zza granicy. Myślę, że wspólne przeanalizowanie przez dyrektora ROK i Władze Miasta Radomia wszelkich „za” i „przeciw” pozwoli na wypracowanie wspólnego stanowiska w tej istotnej kwestii.

Poniżej znajduje się moja propozycja programu na sezon artystyczny 2017/2018. Zachowałam dotychczasową ilość projektów z uwagi na trzy aspekty:

- w Radomiu istnieje wiele instytucji kulturalnych i nie powinny one ze sobą konkurować, proponując zbyt wiele działań w tych samych terminach (spowoduje to rozdzielenie publiczności i w efekcie mniejsze wpływy z biletów - trzeba dać odbiorcom szansę skorzystania z ofert wszystkich instytucji)
- więcej koncertów oznacza większe koszty - soliści, dyrygenci; budżet ROK nie jest również w stanie zagwarantować muzykom orkiestrowym wynagrodzeń na poziomie tych, które osiągają instrumentalisci orkiestr, które koncertują częściej (w większych miastach muzycy grają około 3-4 koncertów w miesiącu, ale też ich uposażenia są odpowiednio wyższe)
- orkiestrę tworzą soliści-instrumentaliści wybrani z całej Polski, a nie z jednego miasta, wszystko po to, aby zagwarantować najlepszy poziom artystyczny; nie ma możliwości stworzenia zespołu grającego równie znakomicie spośród muzyków z Radomia

SEZON ARTYSTYCZNY 2017/2018 RADOMSKA ORKIESTRA KAMERALNA

Artysta rezydent na sezon 2017/2018 - **Szymon Krzeszowiec** (skrzypce solo oraz prowadzenie koncertów od pulpitu przy opcji koncertów bez dyrygenta), dr hab., prof. nadzw. Akademii Muzycznej w Katowicach, polski skrzypek, solista, kameralista i pedagog. Prymariusz słynnego Kwartetu Śląskiego, laureat nagrody "Fryderyk" za najlepszy album w kategorii muzyki kameralnej (2004), najlepszy album polski za granicą (2017), najwybitniejsze nagranie muzyki polskiej (2017), otrzymał medal "Zasłużony Kulturze - Gloria Artis" (2008).

WRZESIEŃ - INAUGURACJA SEZONU KONCERT Z OKAZJI 10-LECIA ROK

Soliści: Kwartet Śląski

Dyrygent: Robert Kabara

Program:

- Karol Szymanowski - II Kwartet Smyczkowy
- Gustav Holst - Suita Św. Pawła op.29 na orkiestrę kameralną
- Dymitr Szostakowicz - XI Kwartet smyczkowy
- Edward Elgar - Introdukcja i Allegro na kwartet i orkiestrę smyczkową

Sala Koncertowa Urzędu Miejskiego w Radomiu

PAŹDZIERNIK - KONCERT KAMERALNY

Program:

- Carl Philipp Emanuel Bach - Symfonia e-moll na smyczki
- Wolfgang Amadeus Mozart - „Eine kleine Nachtmusik” KV 525
- Mieczysław Karłowicz - Serenada na orkiestrę smyczkową op.2
- Wojciech Kilar - „Orawa”

Sala Koncertowa Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu

LISTOPAD - KONCERT ZADUSZKOWY

Soliści: Iza Połomska - wokół

Leszek Kołodziejcki - akordeon, piano, aranże

Dyrygent: Wojciech Pławner

W programie: piosenki Agnieszki Osieckiej

Sala Koncertowa Urzędu Miejskiego w Radomiu

GRUDZIEŃ - KONCERT Z CYKLU „POZNAJ SWOJĄ ORKIESTRĘ”

Soliści: muzycy ROK

- Lucjan Szaliński-Bałwas (skrzypce)
- Aleksandra Talacha (skrzypce)
- Marcin Król (skrzypce)
- Natalia Rogińska (skrzypce)
- Arkadiusz Dobrowolski (wiolonczela)

Program:

- Arcangelo Corelli - Concerto grosso „Na Boże Narodzenie”
g- moll, nr 8
- Antonio Vivaldi - Koncert h-moll nr 10 na czworo skrzypiec
i wiolonczelę
- Edward Elgar - Serenada na smyczki op.20
- Jerry Bock - Suita na smyczki z tematami z musicalu
„Skrzypek na dachu”

Sala Koncertowa Urzędu Miejskiego w Radomiu

SYLWESTER - WIDOWISKO AKROBATYCZNE

Grupa akrobatyczna Everest

Dyrygent: Przemysław Zych

W programie: muzyka filmowa

Sala Koncertowa Urzędu Miejskiego w Radomiu

STYCZEŃ - „PAPA HAYDN”

Soliści: Szymon Krzeszowiec - skrzypce

Piotr Sałajczyk - fortepian

Program:

- Joseph Haydn - Koncert skrzypcowy C-dur
 - Joseph Haydn - Koncert fortepianowy D-dur
 - Joseph Haydn - Koncert na fortepian i skrzypce F-dur
- Sala Koncertowa Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu

LUTY - CELTIC SHOW NA WALENTYNKI

Grupa taneczna Tuatha & Ellorien Irish Dance

Dyrygent: Wiesław Pierogorólka

W programie: standardy muzyki irlandzkiej i celtyckiej

Sala Koncertowa Urzędu Miejskiego w Radomiu

MARZEC - MUZYKA CISZY NA WIELKI TYDZIEŃ

Solista: Szymon Krzeszowiec - skrzypce

Program:

- Samuel Barber - Adagio

- Arvo Pärt - Fratres na skrzypce, orkiestrę kameralną i perkusję

- Wolfgang Amadeus Mozart - Requiem KV 626 (ar. Lichtenthal)

Sala Koncertowa Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu

KWIECIEŃ - ATOM STRING QUARTET

Soliści: Atom String Quartet

Dyrygent: Krzysztof Herdziej

W programie: utwory autorskie Atom String Quartet oraz standardy jazzowe

Sala Koncertowa Urzędu Miejskiego w Radomiu

MAJ - KAPELA ZE WSI WARSZAWA

Soliści: zespół „Kapela ze wsi Warszawa”

Dyrygent: Wojciech Rodek

W programie: aranżacje ludowej muzyki polskiej

Koncert plenerowy - scena na deptaku w Radomiu

CZERWIEC - ZAKOŃCZENIE SEZONU

Soliści: Agata Szymczewska, Szymon Krzeszowiec - skrzypce

Program:

- Johann Sebastian Bach - Koncert d-moll na dwoje skrzypiec

- Ivan Frołow - Divertimento na dwoje skrzypiec

- George Enescu - Oktet C-dur op.8

Sala Koncertowa Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu

LIPIEC - MIĘDZYNARODOWA AKADEMIA DYRYGENTÓW (wg nowej koncepcji)

119